

***Suvestinė redakcija nuo 2021-12-29***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [23-1098](#), i. k. 112110MISAK00B1-126*

***Nauja redakcija nuo 2021-12-29:***

*Nr. [B1-1017](#), 2021-12-27, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27342*



**VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS  
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS  
DĖL MAISTINIŲ NAMINIŲ PAUKŠČIŲ IR KIŠKIAŽVĖRIŲ ŠVIEŽIOS MĖSOS TIEKIMO  
MAŽAIS KIEKIAIS VIETINEI RINKAI VETERINARIJOS REIKALAVIMŲ  
PATVIRTINIMO**

2012 m. vasario 13 d. Nr. B1-126

Vilnius

Vadovaudamasis 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos 1 straipsnio 3 dalimi, atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, III priedo II skirsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, įgyvendinantį 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų teikimo taisyklės teikimo tvarka, ir siekdamas sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams, kurie vietinei rinkai mažais kiekiais tiekia šviežią maistinių naminių paukščių ir kiškiažvėrių mėsą tiesiogiai galutiniams vartotojams ar mažmeninės prekybos subjektams, ir skatinti smulkųjį verslą, ypač Lietuvos Respublikos kaimo vietovėse:

1. T v i r t i n u Maistinių naminių paukščių ir kiškiažvėrių šviežios mėsos tiekimo mažais kiekiais vietinei rinkai veterinarijos reikalavimus (pridedama).
2. P a v e d u:
  - 2.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos departamentams;
  - 2.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavadotojui pagal administruojamą sritį.

DIREKTORIAUS PAVADUOTOJAS,  
PAVADUOJANTIS DIREKTORIŲ

ZENONAS STANEVIČIUS

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos  
direktorius 2012 m. vasario 13 d.

įsakymu Nr. B1-126

(Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos  
direktorius 2021 m. gruodžio 27 d.

įsakymo Nr. B1-1017 redakcija)

**MAISTINIŲ NAMINIŲ PAUKŠČIŲ IR KIŠKIAŽVĖRIŲ ŠVIEŽIOS MĖSOS TIEKIMO  
MAŽAIS KIEKIAIS VIETINEI RINKAI VETERINARIJOS REIKALAVIMAI**

**I SKYRIUS  
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Maistinių naminių paukščių ir kiškiažvėrių šviežios mėsos tiekimo mažais kiekiais vietinei rinkai veterinarijos reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato reikalavimus maistinių naminių paukščių ir kiškiažvėrių šviežios mėsos (toliau – šviežia mėsa) mažais kiekiais tiekėjams, asmenims, tvarkantiems mėsą, tvarkymo patalpoms ir šviežios mėsos gamybai.

2. Reikalavimai taikomi vietinei rinkai šviežią mėsą mažais kiekiais tiekiantiems asmenims, kurie gyvūnų laikymo vietoje augina maistinius naminius paukščius ar kiškiažvėrius ir per savaitę paskerdžia ne daugiau kaip 200 maistinių naminių paukščių ar kiškiažvėrių (bet ne daugiau kaip 800 kg šviežios mėsos) ir šviežią mėsą mažais kiekiais tiekia galutiniams vartotojams arba vietiniams mažmeninės prekybos subjektams, kurie nuo gamybos vietos nutolę ne didesniu kaip 100 km atstumu.

3. Reikalavimai netaikomi fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie augina maistinius naminius paukščius ir kiškiažvėrius asmeniniam vartojimui ir namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su ūkine komercine veikla, tenkinti.

4. Mažais kiekiais gaminamos šviežios mėsos tiekėjai, norintys tiekti šviežią mėsą galutiniam vartotojui arba vietiniams mažmeninės prekybos subjektams, aprūpinantiems šviežia mėsa galutinį vartotoją, privalo atitikti Reikalavimus ir turi būti registruoti kaip vykdytys mažais kiekiais paukščių skerdimu arba kiškiažvėrių skerdimu veiklą ir jiems turi būti suteiktas atpažinimo numeris pagal Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

5.1. **Maistiniai naminiai paukščiai** (toliau – naminiai paukščiai) – 72 valandų arba vyresni naminiai paukščiai, auginami mėšai, maistiniams kiaušiniams gauti arba medžioklės ištekliams atkurti.

5.2. **Kiškiažvėriai** – ši sąvoka atitinka sąvoką „kiškiniai“, apibrėžtą 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, I priedo 1 dalies 1.4 papunktyje.

5.3. **Šviežia mėsa** – kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, I priedo 1 dalies 1.10 papunktyje.

5.4. **Mažais kiekiais gaminamos maistinių naminių paukščių ir (arba) kiškiažvėrių šviežios mėsos tiekėjas** (toliau – ūkio subjektas) – fizinis ar juridinis asmuo, mažais kiekiais auginantis maistinius naminius paukščius ir (ar) kiškiažvėrius ir iš jų gautą mėsą tiekiantis tiesiogiai galutiniams vartotojams arba vietiniams mažmeninės prekybos subjektams.

5.5. **Mažmeninės prekybos subjektas** – fizinis arba juridinis asmuo, turintis teisę vietinėje rinkoje verstis mažmenine prekyba maisto produktais ir (ar) teikti viešojo maitinimo paslaugas.

6. Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės

aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 852/2004), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 853/2004), 2008 m. birželio 16 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 543/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 dėl tam tikrų prekybos paukštiena standartų įgyvendinimo taisyklės (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 543/2008), 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB, Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011), ir 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo.

7. Reikalavimai atitinka 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, reikalavimus.

## **II SKYRIUS**

### **VETERINARIJOS REIKALAVIMAI ŠVIEŽIOS MĖSOS TVARKYMO PATALPOMS**

8. Šviežios mėsos tvarkymo patalpų statybai, išplanavimui ir įrenginiams, nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 852/2004 ir Reglamento (EB) Nr. 853/2004 nustatytų tikslų, taikomi žemiau išvardyti veterinarijos reikalavimai.

9. Ūkio subjektas privalo turėti:

9.1. šviežios mėsos tvarkymo patalpas (toliau – tvarkymo patalpos):

9.1.1. pakankamo dydžio tvarkymo patalpą naminių paukščių ir kiškiažvėrių svaiginimui ir skerdimui, plikimui ir plunksnų pašalinimui (pešimui), kailio lupimui,

9.1.2. patalpą naminių paukščių ir kiškiažvėrių išdorojimui ir (ar) išpjaustymui, pakavimui. Jeigu Reikalavimų 9.1.1 papunktyje nurodyta tvarkymo patalpa yra pakankamo dydžio ir šviežios mėsos tvarkymo metu užtikrinama, kad ši mėsa nebus užteršta šalutiniais skerdimo produktais, naminių paukščių ir kiškiažvėrių išdorojimas, išpjaustymas, pakavimas gali būti atliekamas Reikalavimų 9.1.1 papunktyje nurodytoje tvarkymo patalpoje;

9.2. patalpą, skirtą apyvartinės taros ir inventorius plovimui;

9.3. patalpą, skirtą valymo ir dezinfekavimo priemonėms laikyti;

9.4. patalpą, skirtą pakavimo ir fasavimo medžiagoms laikyti;

9.5. personalui skirtą persirengimo patalpą su praustuvais ir tualetu; jeigu yra galimybė pasinaudoti kitais netoli ūkio subjekto patalpų teritorijoje esančiais praustuvais ir tualetu, jų tame pastate, kuriame yra įrengtos šiame skyriuje minimos patalpos, gali ir nebūti.

10. Reikalavimų 9.2–9.4 papunkčiuose nurodytos patalpos nėra būtinos, jeigu tai nekelia užteršimo pavojaus šviežiai mėsei, tuomet tvarkymo patalpoje turi būti tik tam skirtos vietos.

11. Tvarkymo patalpose privalo būti:

11.1. švarios ir lengvai valomos ir dezinfekuojamos lygios grindys ir sienos; rekomenduojama grindų dangą pakloti taip, kad vanduo lengvai nutekėtų;

11.2. švarios ir lengvai valomos lubos; jeigu jų nėra – stogo vidinis paviršius turi būti padengtas lengvai valomomis medžiagomis;

11.3. pakankamas natūralus ir (ar) dirbtinis apšvietimas, o lengvai dūžtantys šviestuvai – su apsauginiais gaubtais;

- 11.4. plautuvė su tekančiu šiltu ir šaltu geriamuoju vandeniu; prie plautuvės turi būti rankų plovimo ir nusausinimo priemonių;
- 11.5. šaldymo patalpa ar įrenginys šviežiai mėšai atšaldyti ir (ar) laikyti;
- 11.6. jei šviežia mėsa užšaldoma, šaldymo įrenginys šviežiai mėšai užšaldyti ir laikyti;
- 11.7. tinkamos priemonės ir (arba) įranga apsisaugoti nuo kenkėjų (pvz., vabzdžių, graužikų);
- 11.8. įrenginiai ir talpyklos (prireikus), kurios būtų lengvai plaunamos ir dezinfekuojamos;
- 11.9. įrenginys įrankiams dezinfekuoti, kuriam tiekiamas arba kuriame palaikomas ne žemesnės kaip +82 °C temperatūros karštas vanduo arba kitos alternatyvios priemonės, užtikrinančios efektyvią dezinfekciją.

### **III SKYRIUS**

#### **VETERINARIJOS REIKALAVIMAI ŠVIEŽIOS MĖSOS GAMYBAI**

12. Į tvarkymo patalpas pristatomi tik sveiki naminiai paukščiai ir kiškiažvėriai. Turi būti laikomasi pašarų priedų / veterinarinių vaistų nustatytų vartojimo laikotarpių (išlaukos). Pastebėjus gyvūno sveikatos ar elgsenos sutrikimų, skerdenos, jos dalių ar vidaus organų pakitimų, nedelsiant reikia kreiptis į privatų veterinarinį gydytoją. Įtariamas sergantis gyvūnas ar jo mėsa nedelsiant turi būti atskiriama nuo kitų gyvūnų ar produktų.

13. Žudant gyvūnus ir atliekant susijusius veiksmus jiems reikia nesukelti skausmo, nerimo ar kančių, kurių galima išvengti. Gyvūnai prieš nužudymą neturi patirti streso ir turi būti apsvaiginami tinkamomis priemonėmis.

14. Paskerstiems naminiams paukščiams turi būti iš karto pašalintos (nupeštos) visos plunksnos, o kiškiažvėriams – nuluptas kailis.

15. Vidaus organai turi būti šalinami taip, kad virškinamojo trakto turinys neišsipiltų.

16. Skirtingų rūšių gyvūnai negali būti skerdziami vienu metu.

17. Netinkama maistui mėsa, skerdimo atliekos ir kiti šalutiniai gyvūniniai produktai (toliau – ŠGP) neturi būti kaupiami ir laikomi ten, kur tvarkoma šviežia mėsa. ŠGP atliekos turi būti laikomos tam skirtoje paženklintoje, sandariai uždaroje taroje ir perduotos tolimesniam tvarkymui įmonei, kuri turi Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) leidimą tvarkyti ŠGP atliekas. Perdavimo dažnumas priklauso nuo atliekų kiekio ir jų saugojimo sąlygų.

18. Pašalinus vidaus organus iš paskerstų naminių paukščių ir kiškiažvėrių, jų skerdenos turi būti išvalomos ir atšaldomos kaip galima greičiau iki ne aukštesnės kaip +4 °C temperatūros.

19. Atšaldyta skerdena ir jos dalys laikomos ne žemesnėje kaip –2 °C ir ne aukštesnėje kaip +4 °C temperatūroje.

20. Atšaldyti subproduktai laikomi ne aukštesnėje kaip +3 °C temperatūroje.

21. Užšaldyta skerdena ir (ar) jos dalys, subproduktai laikomi ne aukštesnėje kaip –12 °C temperatūroje. Užšaldant rekomenduojama naudoti šaldymo įrenginius su greito užšaldymo funkcija, kurie užtikrintų greitą užšalimo procesą.

22. Tvarkant šviežią mėšą turi būti naudojamas tik geriamasis vanduo. Geriamasis vanduo turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 24:2017), nuostatas. Geriamojo vandens mikrobiologiniai ir cheminiai tyrimai atliekami Lietuvos higienos normoje HN 24:2017 nustatytu dažnumu atestuotojoje arba akredituotojoje laboratorijoje.

23. Patalpoms ir įrangai valyti ir dezinfekuoti turi būti naudojami autorizuoti biocidiniai produktai.

24. Šviežiai mėšai pakuoti ir kitaip su ja liestis gali būti naudojami tik tam tikslui skirti su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos.

25. Šviežią mėsą leidžiama vežti tokiomis transporto priemonėmis arba talpose, kurios apsaugotų ją nuo užteršimo ir kuriose būtų užtikrinama reikiama temperatūra pagal mėsos būklę (Reikalavimų 19–21 punktas).

26. Ūkio subjektas turi užtikrinti pagamintos šviežios mėsos atsekamumą ir saugoti duomenis apie: paskerstų vienos rūšies gyvūnų skaičių, skerdimo datą, šviežios mėsos svorį, tinkamumo vartoti terminus, patiektus vietinei rinkai kiekius (kg), išvežimo datas, paskirties vietas. Šviežios mėsos atsekamumo žurnalo rekomenduojama forma pateikta Reikalavimų priede.

27. Šviežia mėsa, kuri yra pakuojama, turi būti ženklinama. Ant pakuotės esančioje ženklinimo etiketėje nurodoma: pavadinimas; tinkamumo vartoti terminas; grynasis kiekis; fizinis šviežios mėsos pavidalas; rekomenduojama laikymo temperatūra; subjekto atpažinimo numeris; kilmės šalis; gamintojo pavadinimas ir adresas.

#### **IV SKYRIUS REIKALAVIMAI ŠVIEŽIĄ MĖSĄ TVARKANTIEMS ASMENIMS**

28. Asmenys, tvarkantys šviežią mėsą, turi:

28.1. dėvėti švarius rūbus ir laikytis asmens higienos reikalavimų;

28.2. turėti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ nustatyta tvarka išduotą asmens medicininę knygelę (sveikatos pasą) (F Nr. 048/a), kuria patvirtinamas leidimas dirbti su maistu;

28.3. būti atestuoti pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ patvirtintą Privalomojo higienos įgūdžių mokymo specialiąją programą ir turėti Sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą.

#### **V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

29. Ūkio subjektas atsako už tvarkomo maisto atitiktį maisto produktus reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams ir šių Reikalavimų laikymąsi.

30. Ūkio subjektas duomenis apie apskaitą, atsekamumą turi saugoti 1 metus ir juos pateikti VMVT departamentui paprašius.

31. VMVT departamentai kontroliuoja Reikalavimų laikymąsi, ūkio subjektas turi sudaryti sąlygas VMVT departamento pareigūnams atlikti valstybinę maisto kontrolę.

32. VMVT departamentų sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

33. Asmenys, pažeidę Reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

---

Maistinių naminių paukščių ir kiškiažvėrių šviežios mėsos tiekimo mažais kiekiais vietinei rinkai veterinarijos reikalavimų priedas

(Rekomenduojamas žurnalo formos pavyzdys)

**ŠVIEŽIOS MĖSOS ATSEKAMUMO ŽURNALAS**

I dalis GAUTA ŠVIEŽIA MĖSA					II dalis TIEKIMAS VIETINEI RINKAI		
skerdimo data	gyvūnų rūšis	paskerstų gyvūnų skaičius	šviežios mėsos svoris, kg	tinkamumo vartoti terminas	išvežimo data	vežamas kiekis, kg	paskirties vieta

**Pakeitimai:**

1.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-1017](#), 2021-12-27, paskelbta TAR 2021-12-28, i. k. 2021-27342

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2012 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. B1-126 „Dėl Paukščių ir kiškinių gyvūnų šviežios mėsos tiekimo mažais kiekiais vietinei rinkai veterinarijos reikalavimų“ pakeitimo